Marktonzekerheid en klimaatveranderingen domineren op opendeurdag pcfruit

De Vlaamse fruitteelt staat onder druk. De dramatische prijsvorming in de appelteelt was dan ook een belangrijk gespreksonderwerp op de jaarlijkse opendeurdag van pcfruit bij de start van het hardfruitplukseizoen. Ook de perenteelt ondervindt hinder van de droge zomers en hittegolven. De strijd met de weersgoden staat dan ook centraal in het onderzoek van pcfruit. “Door aanpassingen aan de teelt hopen we de impact van hetere en drogere zomers op de peren beperkt te houden.”, vertelt onderzoeker Ann Gomand.

30 AUGUSTUS 2022 – LAATSTE UPDATE 30 AUGUSTUS 2022 22:57

Net als andere jaren organiseerde Proefcentrum Fruitteelt (pcfruit) dit jaar laat in de zomer een opendeurdag op haar onderzoeksinstelling in Sint-Truiden. “Normaal gezien is dat voor de start van de pluk, maar door de zachte winter en de aanhoudende hitte van de afgelopen weken valt de start van de pluk dit jaar veel vroeger dan normaal”, verontschuldigde Jef Vercammen, directeur van pcfruit, zich voorafgaand aan een rondleiding over de proefvelden.

Het op hol geslagen klimaat, dat zich onder meer openbaart in de vorm van droogte en hitte, speelt een centrale rol in het onderzoek dat er in Sint-Truiden gedaan wordt naar pit- en steenfruit. Een steeds groter wordend probleem is bijvoorbeeld zonnebrand. Dat zorgt ervoor dat fruit door de felle zonnestralen verbrandt met als resultaat dat de appelen en peren niet meer verkocht kunnen worden. Pcfruit, dat op 19 juli, op de warmste dag van 2022; 52°C registreerde op de vruchten, schat de uitval in de appelteelt hierdoor op zo’n 15 procent. Perentelers zijn minder getroffen omdat de vruchten niet verbrand zijn, vooral het veel geteelde ras conference lijkt redelijk hittebestendig. Maar de hitte doet de rijping wel versnellen.

Zonnebrand en nieuwe rassen

Omdat extreem warme zomers in frequentie toenemen, staat zonnebrand sinds vier jaar hoog op de agenda bij het proefcentrum. Tijdens de rondleiding werd onder andere stilgestaan bij een perceel waar verschillende middelen die ter bescherming op het fruit gespoten worden, getest worden. Onderzoeker pit- en steenfruit Ann Gomand geeft aan dat geen van de middelen echt effectief bleek tegen zonnebrand.

Ook op het gebied van veredeling zijn nog geen resultaten geboekt, alhoewel het volgens Gomand te vroeg is om hier conclusies aan te verbinden. “We nemen zonnebrand pas vier jaar mee bij onze rassenonderzoeken”, verklaart zij.

Rassenonderzoek is altijd een belangrijk onderdeel geweest van het onderzoek van pcfruit: er worden vandaag maar liefst 123 appel- en 30 perenrassen getest. “We zoeken alternatieven voor de huidige teelten, alternatieven die niet alleen beter bestand zijn tegen een warmer en droger klimaat, maar telers ook mogelijkheden bieden om risico’s te spreiden”, aldus Gomand.

De oververtegenwoordiging van appelrassen wil overigens niet zeggen dat deze vrucht een dominante plaats inneem in het onderzoek van pcfruit, iIntegendeel. “Toen ik hier startte stond de appelteelt centraal en was er van de peer nauwelijks sprake. Inmiddels is dit bijna volledig omgekeerd”, vertelt de onderzoekster die voorspelt dat het appelareaal de komende jaren verder zal afnemen terwijl het perenareaal volgens haar op zijn limiet zit.

Poolse concurrentie is moordend

Reden van de sterke terugval van het appelareaal - het daalde van 7.307 hectare in 2008 tot 4.800 nu - is de opkomst van Polen als producent. Deze ontwikkeling is al jaren gaande, maar kwam dit jaar extra aan het licht. Door de oorlog in Oekraïense en de sancties tegen Rusland vielen deze landen weg als afzetgebied. “Deze appelen kwamen massaal op de Europese markt met grote prijsdalingen als gevolg”, vertelt Gomand

Ze is door die Poolse concurrentie erg pessimistisch is over de toekomst van de appelteelt in ons land. “Dit jaar zullen er veel percelen gerooid worden en op de langere termijn zou de teelt wel eens helemaal kunnen verdwijnen.” Behalve de Poolse concurrentie lijkt ook de productie in Roemenië, Moldavië en zelfs Oekraïne een grotere invloed te hebben op de Europese markt.

Een aanwezige appelteler ziet de rentabiliteit al jaren teruglopen en ziet zijn toekomst evenmin rooskleurig in. “Ik denk dat er in de toekomst nauwelijks nog appelteelt bestaat in België”, vertelt de 57-jarige teler die anoniem wil blijven. Zijn leeftijd maakt de overstap naar andere teelten ook niet eenvoudig. Het duurt immers enkele jaren voordat een nieuwe boomgaard in productie is.

> **Ik denk dat er in de toekomst nauwelijks nog appelteelt bestaat in België**
>
> Appelteler

Niet alleen de opkomst van andere landen heeft een verschuiving van de Europese fruitteelt tot gevolg, ook de klimaatverandering speelt hierbij een belangrijke rol. “Zoals het er nu uitziet, lijkt de perenteelt in Italië, een belangrijke perenspeler, op termijn niet houdbaar door de aanhoudende droogte”, geeft Florent Geerdens, boomkweker en fruitteler uit Alken, een voorbeeld.

Dat is misschien positief voor de Belgische perentelers, maar daar tegenover staat dat de zachtere winters de perenteelt ook steeds meer binnen Pools bereik brengen. “De strenge winters zorgden in het verleden voor veel schade aan de conference perenbomen in Polen, maar deze winters worden daar ook steeds zachter”, vertelt Gomand. “Hierdoor is er ook in Polen veel conference geplant de laatste jaren.”

"Wijzigingen teelttechniek essentieel voor voortbestaan perenteelt"

Ondanks de toenemende concurrentie uit Polen denkt de onderzoekster dat deze teelt voor Vlaanderen zeker nog te redden is, aangezien wij werken aan nieuwe teelttechnieken. Denk bijvoorbeeld aan betere irrigatiesystemen. Door regelmatige watergift ontstaat een sterkere boom die beter met droogte en warmte om kan gaan. Momenteel lopen er op pcfruit proeven met irrigatie aan twee kanten van de boom en ondergrondse irrigatiebuizen. “Dit laatste moet ervoor zorgen dat de bomen dieper gaan wortelen”, vertelt Gomand die aangeeft dat traditionele irrigatie leidt tot een ‘luie’ boom met oppervlakkige wortelgroei.

Alhoewel irrigatie een rol kan spelen, erkent de onderzoekster dat de meerderheid van de peren- en appelarealen op dit moment niet geïrrigeerd zijn. “In de perenteelt heeft maar veertig procent van de percelen een irrigatiesysteem, in de appelteelt komt dit nauwelijks voor. De opbrengsten staan het niet toe om te investeren in een irrigatiesysteem”, verklaart zij.

Hagelnetten kunnen zonnebrand voorkomen

Binnen het door Vlaanderen gefinancierde Q-Peer-project doet pcfruit samen met de universiteit van Hasselt en VCBT niet alleen onderzoek gedaan naar irrigatie, maar wordt er ook uitgebreid onderzoek gedaan naar beschuttingssystemen om de nieuwe weersomstandigheden het hoofd te bieden. Zo worden er verschillende typen hagelnetten getest die behalve bescherming tegen hagel, het fruit ook beschermen tegen vorst en zonnebrand. Ook wordt er binnen Q-peer gekeken naar nieuwe snoeimiddelen voor de fruitbomen waarbij deze als een soort van parasol aan de bovenkant een dichter bladerdak kennen om zo voor schaduw te zorgen.

Nieuwe bewaartechnieken kunnen helpen

Gomand geeft aan dat ook op het gebied van bewaartechnieken nader onderzoek gedaan moet worden. “Misschien dat fruit dat in hete omstandigheden geteeld is een ander bewaarprocedé vereist als we de afgelopen twintig jaar gewend zijn.” In het verleden werd al gekeken naar alternatieve vormen van irrigatie op kleine percelen. “Door de installatie van een opslagtank voor hemelwater en deze te vullen met water men tegen een relatief lage kost toch gaan druppelen op deze percelen. Dit is efficiënter en minder intensief dan rijden met een drijfmesttank”, vertelt Gomand hierover.

De onderzoeksinstelling heeft op dit moment zelf een waterreservoir in aanbouw, maar dit wordt ingezet bij het kleinfruit die onder een overkapping. Het water van de regenkappen wordt er opgevangen. Gomand: “Perenpercelen hebben deze opvang niet, waardoor je hier met een andere situatie zit.” In kader van een ander project wordt gekeken naar alternatieven zoals peilgestuurde drainage.

Voor de appelteelt komen eventuele nieuwe bewaartechnieken waar pcfruit verder wil op inzetten, te laat. Zeker voor dit jaar. “Bij de huidige prijs op de markt kost het bewaren meer dan we voor de appels krijgen”, zegt de anonieme appelteler die net als sommige andere appeltelers overweegt zijn laatste voorraad appels van vorig jaar te vernietigen.

Bron: Eigen berichtgeving

VILT vzw

Koning Albert II Laan 35
1000 Brussel
Belgium

Contact

T • 0473 59 41 39
M • info@vilt.be

Volg ons op:

screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/
screenreader.visit us on our twitter page: https://twitter.com/vilt_nieuws
screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/
screenreader.visit us on our instagram page: https://www.instagram.com/vilt.nieuws

---

© 2024 VILT vzw, all rights reserved |
Privacy policy
Copyright
Cookie Policy

Webdesign by Code d'Or